

**PRO PRIMO DISCIPLINAE
HEBRAICAE TENTAMINE,
PUBLICO DOCTORUM JUDICIO
PROPONUNTUR THEOREMATA**

*DE NECESSITATE, ET UTILITATE
linguae hebraicae, de origine scripturae
in genere, de Elementis, & Idiotis-
mis ejusdem linguae.*

**QUAE DEFENDET
FRANCISCUS BATALLER
HEBRAICAE LINGVAE STUDIOSUS.**

ACCEDET

*LIBRI GENESEOS EX HEBRAICO SERMONE
in latinum, aut hispanum ad verbum interpretatio, ejusque
grammatica exercitatio ad cujusque optionem
ab eodem peragenda.*

**AUSPICE DRE. AUGUSTINO MADAN, LINGVAE HEBRAICAE
regio professore, ac hebraici testamenti interprete,
in Regio Archigymnasio Matritensi.**

Die 4. Julii, Manè hora 10.

ANNO MDCCLXXIII.

APUD PETRUM MARIN, TYPOGRAPHUM.

SUPERIORUM PERMISSU.

PRO PRIMO DISCIPLINAE

HEBRAICAE TENTAMINE

PUBLICO DOCTORUM JUDICIO

PROFERTUR THEOREMATA

DE NECESSITATE, ET UTILITATE

linguae hebraicae, de origine scripturae
in genere, de Elementis, & idiotis
in eadem lingua.

QUAE DEFENDIT

FRANCISCUS BATALIER

HEBRAICAE LINGVAE STUDIOSUS.

ACCEDIT

LIBRI GENESIOS EX HEBRAICO SERMONE

in latinam, aut disgrammatis ad verbum interpretatio, eiusque
grammaticae exercitatio ad cuiusque optionem
ad eandem peragenda.

AUSPICE DRE. AUGUSTINO MADAN, LINGVAE HEBRAICAE

regio professore, ac hebraici testamenti interprete,
in Regio Aegyptiensi illustrant.

Die 4. Julii, Mense hora 10.

ANNO MDCCCLXIII.

Apud Petrum Marin, TYPOGRAPHUM.

SUPERIORUM BEROLIN.

THEOREMATA

DE UTILITATE, ET NECESSITATE
linguae hebraicae.

I.

CUM ex Ecclesiastici prologi sententia, *deficiant verba hebraica cum transferantur in aliam linguam*, accidatque plerumque sensum à divino Spiritu verbis hebraicis insitum nimis aliis linguis arctari *propter interpretandi difficultatem*, & ad comparationem linguae hebraicae, *tam graeci, quam latini sermonis pauperiem*, ut inquit D. Hieronym. in Esaiam Lib. II : plane liquet Dei verborum nec omnimodam vim, neque omnem significationem in S. Scripturae versionibus adipisci nos posse ; ea propter dicimus linguae hebraicae cognitionem ad sacram veteris Testamenti Scripturam perfecte intelligendam non modo utilem, sed fere necessariam esse.

II.

Divina eloquia ad nos usque in vasis fictilibus (si sic, quae manu hominum non

θεοπνεύστων descripta sunt, appellare licet) tra-
 dita & transfusa sunt; non mirum ergò errata
 quaedam, sphalmata, & defectus in S. Scriptu-
 ram irrepsisse, sive amanuensium, sive libra-
 riorum oscitancia, incuria, aut inscitia, quod
 sine revelationis divinae injuria asseri potest.
 Quapropter ad restituendam divinis oraculis
 omnimodam perfectionem, dicimus summo-
 perè interesse linguam hebraeam callere, ut
 omnes quot quot haberi possint S. Scripturae
 codices hac lingua exarati, comparentur, &
 lectio, quae pluribus, antiquioribus, & sanio-
 ribus sit conformior, Ecclesiae auctoritate sus-
 cipiatur, & aliis praeferatur. Quare miris lau-
 dibus pietas, & religio N. C. R. est celebra-
 da, qui sua regali munificentia, hanc inter
 alias disciplinas negligentia Magistrorum col-
 lapsam restituit, & instauravit.

III.

Cum nomina Regionum, locorumque, nec-
 non gentium, quae primitus terras incolue-
 runt, fluminum, montium, caeterorumque,
 quae in Geographia antiqua offenduntur, he-
 braica plerumque, vel ex linguae hebraicae
 dialectis sint, cordatus nullus, qui antiqui-

5

tatis scripta, monumentaque iustrarit, à nobis dissentiet, qui sine hujus linguae cognitione, nec Geographiam antiquam, nec Nationum, populorumque origines accurate sciri, demonstrarique posse statuimus.

I V.

Qui Mythologiae arcana, causas & originem perscrutari desiderant, frustra in plerisque laborabunt, si hebraicae linguae cognitione destituti ad has res inquirendas accenserint.

THEOREMATA

D E E L E M E N T I S.

I.

IN nostris ad Geneseos librum exercitationibus observavimus sacri scriptoris altum de litteris, atque scriptura in tota hujus libri historia silentium; licet ibi plura Patriarcharum cum gentibus pacta, foederaque commemoraret, quae saltem fidissimus Jacob litteris mandari curasset, si scriptura in usu esset, ut impii soceri sui Labanis fidem obstringeret, qui tam frequenter promissa adimplere recusavit, imo numquam promissis stetit, quam-

obrem de ejus infidelitate ipsum mitem Jacobum tam amare conquestum esse sacra pagina nos docet : non etiam lapidum acervo foedus cum ipso Labane, ne ipsum amplius insectaretur, Jacob firmasset, nec Laban, sic satis sibi cavisse sine scripto, existimasset. Non denique Jacob litteris conscribere praetermisisset singulare illud scalae coelestis portentum, quod lapidis oleo delibuti erectione, prout tempora ferebant, in perpetuam hominum memoriam manere voluit. At veró cum de litteris tradenda filiis Israél divina lege Deus Mosem praemonuisset, tunc quidem Sacer Scriptor de scriptura, & litteris sermonem habet : unde non sine magno fundamento credimus, & acceptum tradimus, litteras scripturamque primum in Tabulis lapideis Decalogi, nec prius extitisse, & proinde ab ipso Deo inventas esse ; & sicut lingua hebraica primas antiquitatis sedes inter caeteras obtinet, ita hebraeorum scriptura aetate caeteras antecellit.

II.

Caracteres qui hodie dicuntur hebraici, & queis conspicimus codices hodiernos hebraicos exaratos, nullatenus esse quos Sacri
 -do
 & A
 Scrip-

Scriptores in S. S. describenda adhibuerunt, asserimus: illos enim esse Samaritanos, seu Phoenicios cum D. Hieronymo, Bocharto, & Vossio judicamus; quod etiam doctissimus dissertationis de lingua Phoenicum Auctor mira sapientia, & eruditione quasi digito demonstrat: quos vero Esdras ad S. Scripturam adoptavit, Chaldaicos fuisse, cum jisdem Auctoribus, & alijs sufragantibus non censemus; quin imò cum adhuc sub judice lis sit de certa hujus scripturae, quam Chaldaicam vocant, epocha, Gousetio, Bianconi, Kennicot, & aliis assentimur, qui hanc scribendi formam à veteri dicunt paulatim deflexisse.

III.

Dudum crucem quibusdam Doctoribus fixit traditio, quae fere generaliter percrebuerat, linguam hebraicam origine solis consonantibus constituisse, nullis vero vocalibus, quod confirmare videbatur Rabbinorum doctrina, nullas vocales inter XXII. litteras Alfabethi agnoscens, sed vices earum punctis, quae vocalia apellantur, tribuens; at nos absurdum judicamus, scripturam, quam linguae pictu-

ram docti appellant, sine caracteribus vocalium propriis confectam esse; quin imo longe aliud existimamus, scilicet, א, ה, ו, & initio vocales fuisse, quamvis plerumque, ut in aliis linguis accidit, consonantium munere functas fuisse constet.

IV.

Fortasse nulla alia res hebraicae Disciplinae criticorum animos magis exagitavit, quam illa de punctorum vocalium origine, eorumque potestate celeberrima quaestio, quae Eliae Levitae tempore moveri caepit, aliis illa veluti consonis coeva existimantibus, aliis verò ut in Tyberiadis scholis ad seculum VI. vel ulterius cusa, & inventa, quae posterior opinio paucis reluctantibus tandem obtinuit, cui assentimur, & ut scholae Tyberiensis foetum puncta vocalia agnoscimus; sed quod potestatem attinet, consonantibus coeva asserimus. Inventores Masorethae appellantur, quia traditione ab eorum majoribus (quod verbum מורה significat) acceperunt, eas esse vocales verborum proprias, quas ipsi punctis distinxerunt.

THEOREMATA

DE IDIOTISMIS.

I.

Idiotismus linguae hebraicae in plurimis S. Scripturae locis usitatus, & rerum grammaticarum criticis benè notus, hac regula continetur: *Tertia verbi cujuscumque persona singularis activae vocis plerumque exprimit tertiam, sive singularem, sive pluralem passivam*; quo rejicitur calumnia quâ Massorethae impetuntur à quibusdam linguae hebraicae ignaris, quasi nominatissimum Isaïae oraculum Mesiae Divinitatem innuens ab illis fuisset corruptum punctorum affixione, qua vocem ויקרא *vaiikrâ* activam loco pasivae ויקרא *vaiikkaré* describunt.

II.

Non minori attentione dignum existimamus alium hujus linguae idiotismum, quo frequenter usurpatur *rei alicujus nomine appellari*, pro eodem ac *censeri*, & esse rem ta-

li nomine expressam, quem si neglexerimus illud Mathaei 1. v. 23. & vocabitur nomen ejus Emmanuel, haud facile interpreta-
bimur.

Ad Auditores Paraenesis.

Si qua fortè, Sapientissimi Auditores, mentes vestras subit admiratio, quòd me juvenem adhuc imberbem, nulla animi praes-
tantia, nullo ingenij acumine praeditum intuea-
mini de tot ac tantis scientiarum reconditis
disputare, cum notum vobis sit, nostris, &
quae proxime lapsa sunt, temporibus, pro-
vectioris aetatis viros, qui sibi famam, &
magnum scientiae nomen in scholis adquisie-
re, quaedam, quae à nobis proponuntur, ve-
luti rem prorsus imperviam, intacta reli-
quisse, quaedam verò palàm contempsisse:
attentius considerare vos vellem, quae rerum
mutatio postremis his annis litterarum, & ar-
tium lucro, Ecclesiae, & status bono felici-
ter acciderit, cui studii mei rationem, & or-
dinem optimo sane consilio conformaverim.
Nam cum advenisset felix illud ac tandiù de-
sideratum à prudentissimis viris tempus, quo
sub

sub auspiciis N.M. C. III. Sapientissimis Moderatoribus in id incumbentibus, compendiosior quidem tutiorque ad Scientias capessendas via hispanicae juventuti summo omnium gaudio esset commostranda, id utique perfici non potuit, nisi instauratis, & denuo stabilitis disciplinarum utilium studiis, atque resectis, rejectisque tot verborum, & quaestionum inutilium ambagibus, quae misere juvenum ingenia per tot ac tam longos studendi anfractus, à recto scientiarum tramite detraxerant. Quòd quidem si fortunato aliis, in caeteris regni scholis obtigit, mihi certè auspicius accidit in hoc Regio Matritensi Gymnasio, ubi regali munificentia restitutis, atque in meliorem formam redactis praecipuarum disciplinarum studijs, solida cognitionum tum in linguis, tum in naturalibus, & civilibus rebus, tum demùm in sacris, fundamenta jacere, & usque ad inima sapientiae penetralia licet adire. Quàpropter vehementi amore Sacratissimae Disciplinae omnium scilicet utilissimae accensus huc advolavi, & cum non in rivulis hauriendam illam existissem, sed ad sacros fontes accedendum alte mihi persuasum haberem, litterarum

gre-

graecarum & hebraicarum studio deditus vix
 XIV. mensium spatio ad hanc, quam vos vi-
 detis, metam feliciter perveni: num rectè ins-
 titerim viae vos S. A. iudices estote, & pro-
 fectum, num voto responderit, ex tam brevi
 studii tempore aestimate: Ego verò tempe-
 rare mihi non possum quin vobis aperiam
 quanto gaudio perfundar, quaque inenarrabi-
 bili exultem laetitia, quod tam exigui laboris
 momento, temporis que tam parvo dispendio
 ipsosmet S. Scripturae fontes, purasque Di-
 vinorum eloquiorum origines, adeundi in
 ipsis Θεοπνεύστων virorum verbis à S. Spiritu
 inspiratis meditandi, parvulus ego, & indig-
 nus, sed tali sorte beatissimus facultatem ali-
 quam sim adeptus. Secus profecto mihi con-
 tigisset, si quorundam, qui se Magistros
 jactant, suasionibus, & consilijs devictus ina-
 ni scholasticarum quaestionum fastu detentus
 in chimaericis, & inutilibus de omni ente
 disputationibus, oleum & operam perdidis-
 sem. Quàm verò rectè opinentur ii, qui labo-
 res nostros in hoc disciplinarum genere, ut
 inutiles & otiosos aspernantur, nobis vice
 versa regerentes in tricis, grammaticisque
 mere ludis nostra studia esse posita, judicent

sani rerum aestimatores & queis Ecclesiastici Prologum, D. Aug. & D. Hieronymi opera licuit evolvere : Videant autem nunc isti linguarum Sanctarum injusti Detractores num sine linguae hebraicae grammatica cognitione theologiam in Scripturis sacris valeant adipisci, quod nos magno rationum, & sententiarum pondere in 1. Theoremate negamus. Dicant ergo cui insistendum viae, quoque uti medio debeamus, ut S. Scripturae codices sarti, tectique serventur, atque à plerisque, quibus scatent, sphalmatis, erroribusque amanuensium incuria, librariorumve inscitia purgentur, quod nos etiam, absque linguae hebraicae studio, & scientia necdum difficile, sed prorsus impossibile in 2. asserto judicamus, atque inde N. C. R. pietatem, & religionem, quae in instaurandis his disciplinis maxime elucet, toto corde laudamus. Quam digni existimentur qui in sacris Scripturis, vel minimum reparandis operas suas impendunt, potest utique conjici ex praefatione Fr. Lucae Burgensis ad Cardinalem Sirletum: *Erunt sat scio (inquit) qui haec nostra ut frivola aspernabuntur, ii nempe, quibus non curae sunt, quae occurrunt subinde codicum varietatulae*

lae. At eorum ego nihil movebor sententijs,
qui S. Scripturam eo prosequor honore, ut
longè faciam pluris unum hinc etiam mini-
imum suae integritati locum restituisse, quam
Ciceronis, Virgilii, aut cujuscumque alte-
rius hujus ordinis quinquaginta. Respondeant
 igitur Nostro Ariae Montano Theologorum
 facile principi in praefatione Bib. regiae tom.
 1. pag. 1. 6. asserenti, nullum quamvis maxi-
 mum laborem, nullum vel effusissimum sump-
 tum ad S. literas in textu originali intelligen-
 das non suscipiendum, sustinendum, at-
 que impendendum. Denique monstruosum,
 & turpe maxime videtur Hispanos, qui meri-
 to gloriari possunt, quod primi inter Catholi-
 eos in restituenda SS. codicum integritate in-
 sudaverint despiciere tot, tantosque ejusdem
 gentis viros, qui nullis expensis, nullis la-
 boribus deterriti ad id pervenerunt, atque
 haec frustra caepta causari; quasi in conser-
 vanda, atque restituenda textui hebraeo, &
 graeco S. Eloquiorum fontibus integritate, om-
 nem curam, omnem diligentiam homini, ne
 dicam Theologo, sed cuilibet docto praestare
 religioni non esset. Sed quid immoror in re
 hodie maxime nota? eos enim qui à lin-
 gua

gna Sancta Juvenes, & studiosos dehortantur,
alia non movent quam quod...

..... *Turpe putant parere minoribus, & quae
imberbes didicere, senes perdenda fateri.*

Dixi.

12
... quia sancta Iuvenes, & studiosos dehortantur,
... alia non movent quam quod...

... Tempus putant parere minoribus, & quae
... imberbes didicere, senes perdenda fatent.
Dixi.